

[Dergi Anasayfa - Journal Homepage](#)

Sarı O, Hoşbul T, Şahiner F. Basic Epidemiological Parameters at the end of the 5th month of the COVID-19 Outbreak. J Mol Virol Immunol 2020; 1(1): 67-80.

Makale numarası	JMVI-2020-010	Manuscript number	JMVI-2020-010
Ülke / Bölge	Türkiye	Country / Territory	Turkey
Kategori	Viroloji, Epidemiyoloji	Category	Virology, Epidemiology
Makale tipi	Derleme Yazı	Manuscript type	Review Article
Makale dili	Türkçe	Manuscript language	Turkish
Özet ve makale başlığı	Türkçe ve İngilizce	Abstract and article title	Turkish and English
Bu makale çift-kör değerlendirmeden geçmiştir.		This article peer reviewed by double blind process.	
Makalenin gelişinden yayımlanma tarihine kadar toplam değerlendirme süresi	9 gün	Total evaluation time from the received of the article to the publication date (days)	9 days
Kabul edilen makalenin iThenticate benzerlik oranı (referanslar hariç)	%7	iThenticate similarity rate (excluding references)	7%
Kabul edilen makalenin ilk hakem değerlendirme puanlarının ortalaması (100 puan üzerinden)	86,8	Average of the reviewer first evaluation scores of the accepted article (out of 100 points)	86.8
Makale geliş tarihi	22.05.2020	Article received date	22.05.2020
Editör / Alan Editörü	Dr. Hilmi Erdem SÜMBÜL	Editor / Field Editor	Dr. Hilmi Erdem SÜMBÜL
Ön inceleme: Değerlendirmeye almak için temel kriterleri taşıyor mu?	Evet	Pre-review: Does it meet the basic criteria for taking the assessment?	Yes
iThenticate benzerlik oranı (ilk inceleme)	-	iThenticate similarity rate (first review)	-
Yazarların Ülkeleri / Bölgeleri	Türkiye	Author's Country / Territory	Turkey
Hakem atanması	2 hakem	Reviewer assignment	2 reviewers
Hakemlerin Ülkeleri / Bölgeleri	Türkiye	Reviewer's Country / Territory	Turkey
Hakem 1: İlk değerlendirme ve karar [makale puanı]	Minör revizyon [84,5]	Reviewer 1: First evaluation and decision [article score]	Minor revision [84.5]

Makale Numarası ve Başlığı

JMVI-2020-10: COVID-19 Salgınında Beşinci Ay Sonunda Temel Epidemiyolojik Parametreler. Basic Epidemiological Parameters at the end of the 5th month of the COVID-19 Outbreak.

Aşağıda sıralanan kriterlerin her birini 1 ile 10 arasında puan vererek değerlendiriniz.

1. Türkçe ve İngilizce başlığın makale içeriğini yansıtması	9
2. Özetin çalışmayı yansıtma düzeyi	9
3. Türkçe ve İngilizce özetlerin uyumluluğu	9
4. Anahtar kelimelerin yeterli sayıda ve uygun seçilmiş olması	8
5. Makalenin bilimsel özgünlüğü	8
6. Giriş bölümünde çalışmanın konu, amaç ve öneminin vurgulanması	8
7. Kullanılan gereç ve yöntemlerin uygunluğu	8
8. Makalenin organizasyonu ve sunumu	8
9. Çalışmanın dil ve ifade yönünden yeterliliği	8
10. Şekil, resim ve tabloların anlaşılabilirliği, uygunluğu ve gerekliliği	9
11. Kaynakların yeterliliği, gerekliliği ve güncelliği	9
12. Makale derleme ise doğrudan tercüme edilmiş kanısını uyandırmakta mıdır?	Hayır ☒ Evet ☐

Hakem kararı	Kabul ☐	Majör revizyon ☐
	Minör revizyon ☒	Red ☐

Açıklamalar:

Makale içerisinde bulunduğumuz COVID-19 pandemisinin ilk 5 ayı sonunda dünya genelindeki durumun bir fotoğrafını sunmuştur. Makalenin aşağıda belirttiğim değişikliklerden sonra yayımlanmasını özellikle öneririm.

1. Abstract: Gözden geçirmesini sunulmuştur.... **geçirilmesi amaçlanmıştır olmalı**
2. New increases that may occur in these countries or in different countries are likely to change statistics on the outbreak. In this article, a brief review of the main epidemiological parameters monitored at the end of the first 5 months of the outbreak is presented. Bu bölüm İngilizce olarak kalmış... **düzeltilmeli**
3. balgam üretimi şeklinde ortaya çıkabilir veya dispneden (nefes darlığı).... şeklinde **de** ortaya çıkabilir... **çıkabilir. İlave olarak**

Hakem 2: İlk değerlendirme ve karar [makale puanı]

Kabul [89,1]

Reviewer 2: First evaluation and decision [article score]

Accept [89.1]

JMVI-2020-7: COVID-19 Salgınında Beşinci Ay Sonunda Temel Epidemiyolojik Parametreler. Basic Epidemiological Parameters at the end of the 5th month of the COVID-19 Outbreak.

Aşağıda sıralanan kriterlerin her birini 1 ile 10 arasında puan vererek değerlendiriniz.

1. Türkçe ve İngilizce başlığın makale içeriğini yansıtması	10
2. Özetin çalışmayı yansıtma düzeyi	9
3. Türkçe ve İngilizce özetlerin uyumluluğu	9
4. Anahtar kelimelerin yeterli sayıda ve uygun seçilmiş olması	8
5. Makalenin bilimsel özgünlüğü	9
6. Giriş bölümünde çalışmanın konu, amaç ve öneminin vurgulanması	8
7. Kullanılan gereç ve yöntemlerin uygunluğu	8
8. Makalenin organizasyonu ve sunumu	9
9. Çalışmanın dil ve ifade yönünden yeterliliği	9
10. Şekil, resim ve tabloların anlaşılabilirliği, uygunluğu ve gerekliliği	10
11. Kaynakların yeterliliği, gerekliliği ve güncelliği	9
12. Makale derleme ise doğrudan tercüme edilmiş kanısını uyandırmakta mıdır?	Hayır ☒ Evet ☐

Hakem kararı	Kabul ☒	Majör revizyon ☐
	Minör revizyon ☐	Red ☐

Açıklamalar:

Sayın Editör

Bu derleme bilimsel bir dille yazılmış ve COVID_19 salgını için temel epidemiyolojik parametrelerden bazı örnekler sunmaktadır. Aşağıdaki düzeltmeler sonrası makale yayımlanabilir.

- Erişkin hastalara ev içi maruziyeti olan çocuk hastalarda ortalama inkübasyon süresinin 6,5 gün olduğu ve bunun yetişkinlerde bildirilen ortalama sürelerden..... bu bölüm anlaşılıyor daha açık olarak yazıldı.
- Oniki farklı çalışmadan elde edilen verilerinin incelendiği bir çalışmada bir metanalizde şeklinde ifade edilmesi daha doğru olur

Hakemlere yanıt ve revizyonlar

Answering reviewers and revisions

Reviewer 1

Sayın Editör; Hakem önerileri incelenerek aşağıda belirtilen düzeltmeler yapılmıştır

1. Abstract: Gözden geçirmesini sunulmuştur.... **geçirilmesi amaçlanmıştır olmalı**

Düzeltildi

2. New increases that may occur in these countries or in different countries are likely to change statistics on the outbreak. In this article, a brief review of the main epidemiological parameters monitored at the end of the first 5 months of the outbreak is presented. Bu bölüm İngilizce olarak kalmış... **düzeltilmeli**

Bu bölüm silindi

3. balgam üretimi şeklinde ortaya çıkabilir veya dispneden (nefes darlığı).... şeklinde **de** ortaya çıkabilir...

çıkabilir. İlave olarak

Belirtilen şekilde düzeltildi

4. gerekecektir **gerekecektir**

düzeltildi

5. Alt başlık Reproduction Number (R0) bu başlık Türkçe yazılmalı

Belirtilen şekilde düzeltildi

6. popülasyon sayısına bölünmesi hesaplanır ve bir.... popülasyon sayısına bölünmesi **ile** hesaplanır ve bir

Belirtilen şekilde düzeltildi

7. daha az nettir, Suudi Arabistan'da.... araya nokta konabilir: daha az nettir. Suudi Arabistan'da

Belirtilen şekilde düzeltildi

8. 60 yaşından büyük ~~heri yaşları~~ hanehalkı bulaşına en fazla.... **kişilerin**

Belirtilen şekilde düzeltildi

9. arakonakçılara ve ara-konakçılardan.... bitişik mi yazılmalı ayrı mı yazılmalı

arakonakçılara ve arakonakçılardan şeklinde düzeltildi

10. koronaviruslardan SARS 800..... [koronavirüslerden SARS 800](#)

[Belirtilen şekilde düzeltildi](#)

11. yayılmamakta, ancak virüsün hayvan rezervuarla... [yayılmamaktadır. Ancak](#) virüsün hayvan rezervuarla

[Belirtilen şekilde düzeltildi](#)

12. kişiye bulaşmış ve dünyanın hemen her [ülkesine yerine....](#) ikisinden biri çıkarılabilir

[fazla kişiye bulaşmış ve dünyanın hemen her ülkesine yayılmıştır şeklinde düzeltildi](#)

13. ishal ve nefes alma zorlukları ve... ishal ve nefes alma [zorluğu](#) ve

[Belirtilen şekilde düzeltildi](#)

Reviewer 2

1. Erişkin hastalara ev içi maruziyeti olan çocuk hastalarda ortalama inkübasyon süresinin 6.5 gün olduğu ve bunun yetişkinlerde bildirilen ortalama sürelerden..... bu bölüm anlaşılıyor daha açık olarak yazıldı.

[Bu paragraf yeniden düzenlendi](#)

2. Oniki farklı çalışmadan elde edilen verilerinin incelendiği bir çalışmada bir metaanalizde

[Belirtilen şekilde düzeltildi](#)

3. New increases that may occur in these countries or in different countries are likely to change statistics on the outbreak. In this article, a brief review of the main epidemiological parameters monitored at the end of the first 5 months of the outbreak is presented. Bu bölüm silinmeli.

[Bu bölüm silindi](#)

4. Sekonder Atak Hızı (SAR).... kısaltma İngilizce ifadeyi içerecek şekilde yeniden yazılmalı

[Belirtilen şekilde düzeltildi](#)

5. SARS-CoV-2'nin panzootik üretip üretmeyeceğini... [panzootik ???](#)

[Doğru ifade panzootik olduğu için değişiklik yapılmadı](#)

6. Makale genelinin yazım hataları yönünden yeniden gözden geçirilmesi gerekir

[Gerekli düzeltmeler yapıldı](#)

Hakem 1: Revizyon sonrası değerlendirme	Kabul	Reviewer 1: Evaluation after revision	Accept
Sayın Editör Bu güncel derlemenin yayımlanmasını öneririm.			
Hakem 2: Revizyon sonrası değerlendirme	-	Reviewer 2: Evaluation after revision	-
Hakem revizyon sonrası kabul kararı verdiği için değerlendirme süreci alan editörü tarafından tamamlandı. The evaluation process was completed by the field editor, as the "Reviewer 2" made an acceptance decision after the revision.			
iThenticate benzerlik oranı (son inceleme)	%7	iThenticate similarity rate (last review)	7%

Bir enfeksiyonun inkübasyon süresinin anlaşılması epidemiyolojik olarak vakaları tespit etmek için gereklidir ve yakın temasların karantina ve tıbbi gözlem süresinin belirlenmesine yardımcı olur [14]. Mevcut epidemiyolojik araştırma verileri SARS-CoV-2 enfeksiyonlarında inkübasyon süresinin 1-14 gün aralığında ve çoğunlukla 3-7 gün olduğunu göstermiştir [7,15,16]. Bununla beraber bu sürenin bazı vakalarda 19 güne kadar uzayabileceği ve 0-24 günlük ekstrem bir aralığa sahip olabileceği de gözlemlenmiştir [5,17]. Bir çalışmada ise çok uzun inkübasyon süresi (38 gün) olan bir vaka sunulmuştur [14]. Ekstrem durumlar olmakla beraber "medyan" inkübasyon periyodunun SARS'a benzer olarak [1 (CI, 4.5 ile 5.8) gün olarak tahmin edildiği bir çalışmada semptomatik kişilerin %97.5'inde 11.5 (CI, 8.2 ile 15.6) gün içinde belirtilerin ortaya çıkmasını beklediği bildirilmiştir [18]. Bu tahminiyle, konservatif varsayımlar altında, her 10.000 vakadan 101'inin 14 günlük aktif izleme veya karantineden sonra semptomlar geliştirmediğini göstermektedir [18]. Özetle çok sayıda çalışma verisinin analiz edildiği sistematik incelemeler %95 güven aralığında inkübasyon süresinin 2-14 gün ve ortalama (mean) 5 gün civarında olduğunu işaret etmektedir [19].

SARS-CoV-2 bulguncülüğünün semptomatik dönemden 1-2 gün önce başlayıp semptomların kaybolmasıyla sona erdiği düşünülmektedir [20]. Singapur Ulusal Enfeksiyon Hastalıkları Merkezi ve Tıp Akademisi'nin 73 Covid-19 hastasına ait verileri de benzer şekilde SARS-CoV-2'ye yakalanan hastaların öksürük ve ateş gibi semptomlar göstermeden önceki 2 gün ile virüs bulaştıktan sonraki 11 güne kadar yapıcı olduğuna işaret etmektedir [21]. Bir çalışmada erişkin hastalara hanehalkı teması hikayesi olan çocuk hastalarda ortalama inkübasyon süresinin 6.5 gün olduğu ve bunun yetişkinlerde bildirilen ortalama sürelerden daha uzun bir süre olduğu belirtilmiştir [22]. Bununla beraber, erişkinlerde SARS-CoV-2 ortalama inkübasyon süresinin 6.4 gün olarak tahmin edildiği çalışmalar da bulunmaktadır [23]. Sonuç olarak mevcut verilerle göre SARS-CoV-2 enfeksiyonlarında gözlenen ortalama inkübasyon periyodunun SARS ve MERS (Orta Doğu Solunum Sendromu, Middle East Respiratory Syndrome) enfeksiyonlarına benzer olarak ortalama 5 gün civarında olduğu tahmin edilmektedir [24].

bu çalışma için ve önce sunulan tezleri salgının kurucusu yayınının nasıl yönetildiği konusunda şükranlarımızı sunarız. On iki farklı çalışmada elde edilen verilerinin incelendiği bir çalışmada ise R0 1.4 ile 6.49 aralığında (ortalama 3.28, ortanca 2.79) bulunmuştur [29]. Söz konusu çalışmada R0'ı tahmin etmek için stokastik yöntemler kullanan iki çalışmada ortalama R0 değerinin 2.44 ile 2.2-2.68 aralığında olduğunu, R0'ı tahmin etmek için matematiksel yöntemler kullanan altı çalışmada ortalama R0 değerinin 4.2 ile 1.5 ile 6.49 arasında bir aralıkta olduğu ve son olarak üstel büyüme gibi istatistiksel yöntemlerin kullanıldığı üç çalışmada ise ortalama R0 değerinin 2.67 ile 2.2 ile 3.58 arasında tahmin edildiği bildirilmiştir [29]. Daha yakın tarihli çalışmalarda, R0 değerinin 2-3 şeklinde stabil hale gelmiş gibi görüldüğü ve bu değer aralığının COVID-19 için D50 tahminiyle büyük (1.95) ölçüde tutarlı olduğu belirtilmiştir [29].

Sadece ortalama (average) iletim dinamiklerini yansıtan R0 değeri kontrol önlemlerinin alınmaması gibi belirli durumlara göre tetiklenebilmektedir. R0 değeri bunun dışında birçok parametreden etkilenmektedir; bunların başında enfeksiyonun enfekte kişi ile duyarlı kişi arasında geçiş olasılığı, toplumdaki temas sıklığı, enfekte kişinin bulaştırıcılığı (enfeksiyöz) kalma süresi, toplumda başlıca olan kişilerin nüfusa oranı gibi birçok parametreden R0 değerini etkilemekte ve bu değer toplumdaki toplama ve bölgelere göre değişebilmektedir [31]. Örneğin Çin'de yapılan bir çalışmada R0 değeri 0.48 olarak bulunurken, izolasyon önlemlerinin alınmaması durumunda bunun 0.62'ye çıkacağı öngörülmüş ve yaklaşık 1 hafta içinde alınan önlemlerle Guangzhou'da R0'ın 1'den 0.5'in altına düştüğü belirtilmiştir [32]. Sosyal mesafe gibi önlemlerin yokluğunda ise R0'ın 2 ile 4 aralığında veya daha fazla olacağı düşünülmektedir [16]. Salgının yayılmasını kontrol almak adına Türkiye'de ve birçok ülkede enfeksiyon görülen küçük kasabalara giriş-çıkışları kapatılması, şehirlerarası ve ülkeler arası seyahat kısıtlamaları, toplu taşıma araçlarının kullanılması ile ilgili kısıtlamalar ve düzenlemeler, enfekte kişilerin ve temaslı bireylerin aktif izlemi, belirli yerlerde maske takma zorunluluğu, toplu bilet ve toplantıların ertelenmesi, market-restoran-alışveriş merkezleri ile ilgili düzenlemeler, eğitim faaliyetlerinin uzaktan eğitim

7%

SIMILARITY INDEX

PRIMARY SOURCES

1	www.sunsavunma.net	131 words — 2%
2	on5yirmi5.com	68 words — 1%
3	covidreference.com	34 words — 1%
4	ERGÖNÜL, Önder. "Enfeksiyon Hastalıkları Epidemiyolojisi", Logos Yayıncılık, 2016.	20 words — < 1%
5	www.tsprpm.org	18 words — < 1%
6	analizlab.com	13 words — < 1%
7	www.science.gov	12 words — < 1%
8	www.semanticscholar.org	12 words — < 1%
9	doktorumnedio.com	11 words — < 1%

Editör / Alan Editörü kararı	Kabul edildi	Decision of Editor / Field Editor	Accepted
Makale kabul tarihi	30.05.2020	Article accepted date	30.05.2020
Makale yayımlanma tarihi	31.05.2020	Article published date	31.05.2020